

CZWARTE ZEBRANIE ZESPOŁU SYNODALNEGO PODCZAS II SYNODU DIECEZJI KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEJ

luty 2018 roku

LITURGIA – ŹRÓDŁO I SZCZYT ŻYCIA CHRZEŚCIJANINA

I. Wprowadzenie

Grzech pierworodny oddalił ludzi od Boga i uwikłał ich w zło. Ludzie sami z siebie nie byli w stanie uwolnić się ani od tego grzechu, ani od kolejnych swoich grzechów. Umierali bez nadziei na szczęśliwą wieczność. Żyli na co dzień bez większego sensu, pozbawieni bliskości z Bogiem.

Przez wcielenie Syna Bożego, przez Jego życie, śmierć i zmartwychwstanie ta sytuacja radykalnie się zmieniła. Chrystus uwolnił ludzi od grzesznej przeszłości (grzech pierworodny, grzechy uczynkowe), otworzył perspektywę szczęśliwej przyszłości (niebo, zmartwychwstanie) oraz nadał sens ich terażniejszości (codziennosc, relacje, praca, choroba, umieranie). To wszystko, co Chrystus dał ludziom, nazywamy **zbawieniem**.

Ludzie żyjący po Chrystusie, a więc również i my, borykają się z tym samym ciężarem przeszłości, przyszłości i terażniejszości. My także potrzebujemy zbawienia. Jedyny ratunek dla nas to dostęp do tego, czego Chrystus dokonał przez swe **wcielenie, życie, śmierć i zmartwychwstanie**. W jaki sposób? Choć minęło ponad dwa tysiące lat, to, czego dokonał Chrystus, wciąż **dzieje się** i jest dostępne, kiedy sprawujemy liturgię, a zwłaszcza Mszę świętą.

Dlatego też jedynie uczestnicząc w liturgii, możemy uzyskać moc do zwyciężania naszej przeszłości, podtrzymać nadzieję na naszą szczęśliwą przyszłość i zapewnić sobie siły do pięknego przeżycia naszej terażniejszości. Jedynie uczestnicząc w liturgii, możemy korzystać ze zbawienia, które daje Chrystus. Właśnie dlatego nazywamy Eucharystię **źródłem życia chrześcijanina**. Liturgia jest więc momentem, kiedy jesteśmy najbliżej Boga i kiedy Bóg jest najbliżej nas. Nie ma piękniejszej i intensywniejszej modlitwy. Dlatego Eucharystię nazywamy równocześnie **szczytem życia chrześcijanina**.

Przeżywając to wszystko, każdy z nas rozgląda się wokół i dostrzega też, że przed Bogiem nie jest sam, że nie tylko ja przyszedłem prosić o zbawienie, że Bóg przywołał tak blisko siebie nie tylko mnie. Odkrywamy więc, że chrześcijaństwo to nie tylko prywatna więź pojedynczych osób z Bogiem, ale że to **nasza więź z Bogiem**, że jesteśmy Kościołem. Skoro jesteśmy Kościołem, to liturgia, którą sprawujemy, nie jest niczyją, prywatną własnością. Zarówno kapłan, który przewodniczy liturgii, jak i każdy z nas, bierze pokornie udział w tym, co **należy do Chrystusa i do Jego Kościoła**.

Jeśli w liturgii Bóg robi dla nas tak wiele, jeśli odkryliśmy, że jesteśmy częścią wspólnoty Kościoła, to nie możemy pozostać tylko obojętnymi biorcami. Dobre przeżywanie liturgii przejawia się bowiem najpierw w **zaangażowaniu serca**, a zaraz potem w **konkretnym wkładzie w celebrację** poprzez słuchanie słowa Bożego, śpiew, odpowiedzi, ofiarę na tacę, rozmaite posługi (służenie, czytanie), sprzątanie kościoła, pranie szat liturgicznych itd. Z tego samego powodu jest i ma być dla nas ważne to, czy sprawowanie liturgii, w której uczestniczymy, jest piękne, przygotowane i zgodne z wolą Kościoła.

Kogoś, kto „posmakował” liturgii i zaczyna dostrzegać jej wpływ na swoje życie, nie może nie boleć, że tak wielu chrześcijan, nie biorąc udziału w liturgii, nie wie tak naprawdę, co traci. Bolejąc nad tym, trzeba sobie jednak stawiać pytanie: **co mogę zrobić, aby także inni odkryli to, co ja już odkryłem w swoim chrześcijańskim życiu?**

II. Ankieta

Prace synodalnej Komisji do spraw kultu Bożego, która przygotowała poniższą ankietę, mają się przyczynić do rozwoju życia liturgicznego w diecezji koszalińsko-kolobrzeskiej. Aby zrealizować ten cel, komisja potrzebuje więc szczerych głosów ze wspólnot parafialnych, aby, poszukując rozwiązań, mogła wziąć pod uwagę realnie istniejące w nich sytuacje.

W poniższej ankiecie chodzi nie tylko o wskazanie trudności czy problemów, z którymi borykają się parafie na płaszczyźnie życia liturgicznego, ale głównie o podzielenie się udanymi rozwiązaniami i pomysłami.

Kwestie zawarte w ankiecie nie wyczerpują oczywiście tematyki związanej z liturgią. Tym cenniejsze będą zatem głosy, które zwrócą uwagę na jeszcze inne, ważne zagadnienia, być może nieuwzględnione w przygotowanej ankiecie.

Odpowiedzi na sformułowane w ankiecie pytania należy umieścić w osobnym załączniku do protokołu czwartego zebrania zespołu synodalnego. Najlepiej wykorzystać do tego celu ankietę przesłaną pocztą elektroniczną w formie pliku, umieszczając w nim poszczególne odpowiedzi bezpośrednio pod pytaniami.

1. Dla wielu osób liturgia jest trudną modlitwą. Dla niektórych jest niezrozumiałym, a przez to nudnym obowiązkiem. Wszyscy potrzebują wejścia/wprowadzenia w świat liturgii, aby stała się ona dla każdego miejscem modlitwy i spotkania z Bogiem. Czy w Waszej parafii to wejście/wprowadzenie dokonuje się w jakiś konkretny sposób? W jaki?
2. Co można jeszcze zrobić, aby kapłani i wierni świeccy pogłębili przeżywanie liturgii? Jakie kroki podjąć, aby przyprowadzać na liturgię w parafii tych, którzy z różnych powodów porzucili branie w niej udziału?
3. Czy w Waszej parafii ludzie świeccy angażują się w przygotowanie celebracji liturgicznych? W jaki sposób?
4. Czy w Waszej parafii ludzie świeccy angażują się w czasie celebracji liturgicznych? W jaki sposób?
5. Czy informacje na temat liturgii w Waszej parafii są wystarczająco dostępne: godziny Mszy, czas spowiedzi, nabożeństw itp.? Czy parafialna strona internetowa zawiera aktualne informacje na temat liturgii w parafii?
6. Czy w Waszej parafii liturgia Triduum Paschalnego sprawowana jest również w innych miejscach niż kościół parafialny? W jakim zakresie?
7. Czy większość uczestników liturgii Triduum przychodzi codziennie, czy też następuje rotacja przez poszczególne dni?
8. Które celebracje Triduum gromadzą największą/najmniejszą liczbę uczestników? Dlaczego?
9. Inne spostrzeżenia dotyczące Triduum Paschalnego.
10. Czy podczas Mszy stosuje się komentarze do liturgii? Przy jakich okazjach? Czy komentarze pomagają wiernym?

11. Kto czyta słowo Boże w czasie Mszy? (ustanowieni lektorzy/„lektorzy”, tzn. starsi ministranci lub panowie/inni dorośli świeccy obecni w zgromadzeniu liturgicznym, młodzież, dzieci)?
12. Kto śpiewa psalm responsoryjny i werset przed Ewangelią? Z jakiego miejsca?
13. Czy homilie są mówione językiem zrozumiałym? Czy ich tematem jest usłyszane słowo Boże? Czy ich tematem jest liturgia? Czy dotyczą realnych sytuacji życiowych wiernych? Czy wierni dowiadują się z nich czegoś nowego na temat Pisma świętego, liturgii? Czy po Ewangeli, w ramach homilii, zabierają czasem głos siostry zakonne lub osoby świeckie?
14. Czy modlitwa wiernych jest współtworzona przez parafian? Kto odczytuje jej wezwania w czasie Mszy? Czy podawane intencje pozwalają wiernym wyrazić swoje własne sprawy i potrzeby czy są raczej oderwane od ich aktualnej sytuacji?
15. Czy istnieje praktyka procesji z darami? Przy jakich okazjach? Kto zbiera ofiary na tacę?
16. Czy w Waszej parafii istnieje praktyka tzw. Mszy dla dzieci? Jakie są uwagi na temat takich liturgii?
17. Czy w Waszej parafii posługują nadzwyczajni szafarze Komunii świętej? Czym konkretnie się zajmują (rozdawanie Komunii, puryfikowanie naczyń, wystawienie Najświętszego Sakramentu, zanoszenie Komunii do chorych)? Czy ich posługa pomaga w lepszym przeżyciu liturgii? Czy szafarze mają spotkania formacyjne w parafii?
18. Jak często w Waszej parafii odbywa się adoracja Najświętszego Sakramentu? Jakie jest zainteresowanie parafian taką formą modlitwy? Czy w czasie adoracji jest cisza, czy raczej ktoś prowadzi wspólną modlitwę?
19. Inne spostrzeżenia dotyczące Eucharystii.
20. Kiedy w Waszej parafii sprawowany jest sakrament pojednania (w czasie Mszy niedzielnej, w czasie Mszy w tygodniu, jakiś czas przed Mszą, wspólnotowe celebracje pokutne, tzw. stały konfesjonał)?
21. Czy czas na spowiedź jest wystarczający w kontekście zapotrzebowania wiernych w parafii?
22. Czy konfesjonały odpowiadają wymaganiom sakramentu i zapotrzebowaniu wiernych (dyskrecja, komfort ludzi starszych, niedosłyszących)?
23. Inne spostrzeżenia dotyczące sakramentu pojednania.
24. Czy temat sakramentu chorych jest obecny w kazaniach i homiliach w parafii?
25. Kiedy w Waszej parafii udzielany jest sakrament chorych (wspólne celebracje, najczęściej indywidualnie)?
26. Inne spostrzeżenia dotyczące sakramentu namaszczenia chorych.
27. Co się robi w Waszej parafii, aby przygotować uczestników do liturgii sakramentu małżeństwa (spotkanie formacyjne, próba przed ślubem, komentarz bezpośrednio przed liturgią, inne)?
28. Inne spostrzeżenia dotyczące sakramentu małżeństwa

29. Czy Msza pogrzebowa poprzedza bezpośrednio obrzęd na cmentarzu?
30. Która ze stacji obrzędów pogrzebu jest najbardziej/najmniej uczęszczana przez żałobników?
31. Gdzie sprawuje się Mszę pogrzebową (kościół parafialny/filialny, kaplica cmentarna, kaplica lub oratorium w domu pogrzebowym/krematorium)?
32. Inne spostrzeżenia dotyczące pogrzebu.
33. Jakie nabożeństwa są praktykowane w Waszej parafii (I czwartki, piątki i soboty miesiąca/nowenna do Matki Bożej Nieustającej Pomocy/nowenna do św. Antoniego, inne)? Jak wielu parafian w nich uczestniczy?
34. Czy w Waszym kościele umieszczone są relikwie świętych i błogosławionych? Których? Czy są wystawione do publicznej czci? W jaki sposób? Czy wiele osób oddaje cześć relikwiom?
35. Inne spostrzeżenia dotyczące nabożeństw.
36. Czy w Waszej parafii posługuje organista (organiści)? Czy gra na instrumencie piszczalkowym czy elektronicznym? Czy z powodu braku organisty korzysta się z odtwarzania nagranych podkładów muzycznych?
37. Czy w czasie liturgii używane są inne instrumenty (np. w Mszach dla dzieci, młodzieży)? Jakież?
38. Czy teksty pieśni są dostępne dla wiernych (śpiewniki książkowe, śpiewniki-kserokopie, tekst wyświetlany na tablicy elektronicznej/ekranie/ścianie kościoła)?
39. Czy repertuar jest dopasowany do liturgii dnia/okresu/momentu Mszy? Czy jest urozmaicony?
40. Czy wierni włączają się w śpiew? W jaki sposób wierni są angażowani do włączania się w śpiew (zachęty, ćwiczenie pieśni przed Mszą, uczenie nowych śpiewów przez księdza/organistę, obecność na Mszy kantora animującego śpiew)?
41. Kto rozpoczyna/prowadzi śpiewy w czasie Mszy (kapłan, ktoś z wiernych, organista, kantor)?
42. Czy istnieje w Waszej parafii grupa muzyczna animująca śpiew (chór, schola dziecięca, schola młodzieżowa, inne)?
43. Inne spostrzeżenia dotyczące muzyki w liturgii.
44. Czy w Waszej parafii pojawiła się praktyka tzw. spoczynków w Duchu, namaszczenia olejami (np. św. Szarbela), egzorcyzmowania soli, nakładania rąk lub inne jeszcze formy?
45. Uwagi i spostrzeżenia członków zespołu synodalnego dotyczące liturgii, które nie zostały uwzględnione w poszczególnych punktach powyższej ankiety.